

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილი დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნა

სტრატეგიული დოკუმენტის დასახელება: დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმა;

დამგეგმავი ორგანო: ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერია;

სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების არეალი: ოზურგეთის მუნიციპალიტეტი, დაბა გომისმთის ტერიტორია;

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ, სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილ იქნა დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის სკოპინგის განცხადება და სტრატეგიული დოკუმენტის კონცეფცია.

დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის კონცეფცია, თანდართული დოკუმენტაცია და სკოპინგის განცხადება, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ შესაბამისად, განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე (იხ. ელ. ბმული <https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/33447>), ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე და ოფიციალურ ვებგვერდზე.

სკოპინგის განცხადება მოიცავს ინფორმაციას როგორც დამგეგმავი და უფლებამოსილი ორგანოების შესახებ, ასევე სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასებით გათვალისწინებული პროცედურების თაობაზე, მათ შორის საზოგადოების მონაწილეობის მექანიზმზე.

სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ტერიტორია მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, გურიის რეგიონში. იგი მდებარეობს მესხეთის ქედის ჩრდილოეთ ფერდობზე, მდინარე ბჟუჟის ხეობაში, ზღვის დონიდან 2100-2755 მეტრის სიმაღლეზე. გეგმარებითი არეალის ფართობი შეადგენს 302,62 ჰექტარს. ტერიტორიაზე გადის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ოზურგეთი-შემოქმედი-ბჟუჟქესი-გომისმთის (შ-45) საავტომობილო გზა.

კონცეფციის დოკუმენტში ცალკე თავის სახით მოცემულია ბუნებრივი პირობების კვლევა: ჰიდროლოგია, ატმოსფერული ჰაერის ტემპერატურა, ტენიანობა, ატმოსფერული ნალექები, ქარის სიჩქარე და მიმართულებები, სამშენებლო-კლიმატური მახასიათებლები, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები, ბუნებრივი საფრთხეები, ღვარცოფული პროცესები, ქვათაცვენა/კლდეზვავური პროცესები და თოვლის ზვავები.

საქართველოს ტექტონიკური დარაიონების სქემის მიხედვით საკვლევი ტერიტორია მოქცეულია მცირე კავკასიონის (ანტიკავკასიონის) ნაოჭა სისტემის ჩრდილოეთ ქვეზონაში (აჭარა-თრიალეთის ნაოჭა ზონა, ცენტრალური ქვეზონა). კლიმატური დარაიონების მიხედვით საკვლევი ტერიტორია მოქცეულია შავი ზღვის ნოტიო კლიმატის ოლქში, რომლისთვისაც დამახასიათებელია ნოტიო კლიმატი ცივი ზამთრით და მოკლე ზაფხულით. კურორტი გომის მთა საქართველოში სიმაღლებრივი სარტყლების მიხედვით მიეკუთვნება მაღლივ სუბალპური სარტყლის ტიპის კურორტს. მკურნალობის სახეებია

კლიმატოთერაპია, მინერალური წყლის მიღება (დაღვევა), აბაზანები, რისთვისაც აუცილებელია შესაბამისი ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბება.

კურორტ გომისმთის საკვლევ ტერიტორია მოიცავს მდინარე ბჟუჟის აუზს, ხოლო საკუთრივ საკვლევ არეალში არ არის მდინარეები, წარმოდგენილია დროებითი წყლის ნაკადები, სადაც წყალი ძირითადად მოედინება თოვლის დნობისა და წვიმის შემდეგ.

დოკუმენტაციაში ცალკე თავის სახით მოცემულია კურორტ გომისმთის ეკოსისტემური სერვისები. გომისმთის სუბალპური სარტყლის ჰაბიტატები ოთხ მნიშვნელოვან ეკოსისტემური სერვისს, ანუ სარგებელს აყალიბებს: მომმარაგებელი ანუ მხარდაჭერი, მარეგულირებელი, ჰაბიტატის და კულტურული.

- მომმარაგებელი სერვისები მოიცავს იმ პროდუქტებს, რომლებსაც უშუალოდ გომისმთის სუბალპური ეკოსისტემა გვთავაზობს. ესენია: ბუნებრივი პროდუქტები, ველური ხილი, თხილი, კენკრა, სოკო, საკვები ბალახეულობა, გომის მთის სამკურნალო თვისებების მქონე ბუნებრივი წყაროები, თაფლოვანი მცენარეული პროდუქტი, რაც მოსახლეობის არსებობისა და კეთილდღეობის მნიშვნელოვანი წყაროა. მომმარაგებელ სერვისებს განეკუთვნება ასევე საშეშე და სამასალე მერქანი, საკვებად გამოყენებული ფაუნის სახეობები, თევზის ჩათვლით, წყალი, როგორც სასმელი და სარწყავი წყალი, მცენარეული საფარის როლი, როგორც ედიფიკატორისა და მაფოტოსინთეზირებელისა და ა.შ;
- მარეგულირებელი სერვისები გულისხმობს სარგებელს, რომელიც მიიღება ადამიანსა და გარემოს შორის მიმდინარე ფიზიკური, ქიმიური და ბიოლოგიური პროცესების რეგულირების შედეგად. განსაკუთრებულია კლიმატისა და ჰიდროლოგიური რეჟიმის რეგულაცია. გომისმთის სუბალპური სარტყლის ჰაბიტატები, როგორცაა: შერეული და მუქწიწვოვანი ტყეები, სუბალპური ხალიანი დეკიანები, მდელოები გომისმთის სუბალპური კლიმატის მთავარი მაფორმირებელია. გადამწყვეტ როლს ასრულებს ნიადაგის სტაბილიზაციაში, ისეთი საშიში ბუნებრივი მოვლენების პრევენციასა და შესუსტებაში, როგორებიცაა მეწყერი, ნიადაგის ჩამოშლა, ჰაერისა და წყლის გაწმენდა, დამტვერვა და სხვა). განსაკუთრებულია მათი როლი, როგორც ჰიდროლოგიური რეჟიმის მარეგულირებელისა, წყალდიდობისაგან დაცვისა და სხვ.;
- ჰაბიტატის სერვისებიდან პირდაპირ სარგებელს ველური ბუნების სახეობები იღებს, რომლებიც თავისთავად ეკოსისტემის ნაწილსაც წარმოადგენს; ჰაბიტატის/დამხმარე სერვისები პირდაპირ არის დაკავშირებული სახეობათა საბინადრო გარემოსთან, ანუ ჰაბიტატთან. ამგალითად, გომისმთის სუბალპური ბუჩქნარი დეკიანი როჭოს ბინადრობისათვის აუცილებელ ჰაბიტატს წარმოადგენს. წიფლნარი ტყე მურა დათვის საარსებო გარემოა.
- კულტურული სერვისები მოიცავს არამატერიალურ სარგებელს, რომელსაც ადამიანი ეკოსისტემებისაგან იღებს. კულტურული სერვისების სახეობაა ტურიზმი, განსაკუთრებით, ეკოტურიზმი და აგროტურიზმი. ბუნებასთან დაკავშირებული ტურიზმის ყველა ფორმა, სადაც ტურისტების ძირითად მოტივაციას წარმოადგენს ბუნებაზე, ასევე ბუნებრივ პირობებში შენარჩუნებულ ტრადიციულ კულტურაზე დაკვირვება და შეცნობა; გააჩნია საგანმანათლებლო და საინტერპრეტაციო ნიშან-თვისებები; ეკოტურიზმი ამცირებს გომისმთის ბუნებრივსა და სოციალურ-კულტურულ გარემოზე უარყოფით ზემოქმედებას; ხელს უწყობს გამოყენებული ბუნებრივი ადგილების შენარჩუნებას შემდეგი

საშუალებებით: სარგებლის მომტანია ადგილობრივი მოსახლეობისათვის, ორგანიზაციებისა და უწყებებისათვის, რომლებიც კონსერვაციის მიზნით ახორციელებენ ბუნებრივი ადგილების მართვას, ადგილობრივ მოსახლეობას სთავაზობს დასაქმებისა და შემოსავლების მიღების ალტერნატიულ შესაძლებლობებს; ახდენს ადგილობრივი მოსახლეობისა და ასევე ტურისტების ცნობიერების ამაღლებას ბუნებრივი და კულტურული სიმდიდრეების კონსერვაციის თაობაზე. განსაკუთრებულ კულტურულ სერვისს წარმოადგენს სამეცნიერო კვლევები, სამეცნიერო ტურიზმი.

დოკუმენტის თანახმად, გომისმთის განვითარება ხდება არაგეგმიურად და უსისტემოდ, რაც ზღუდავს ბუნებრივი რესურსების ეფექტიან გამოყენებას, აფერხებს დამსვენებელთა და ტურისტული ნაკადის ზრდას, ხოლო უკონტროლო მშენებლობა გადაუდებელ რეაგირებას საჭიროებს. დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის მიზანია აღნიშნული საკურორტო-სარეკრეაციო ზონისთვის საჭირო პირობების შექმნა და შესაბამისი ინფრასტრუქტურის განვითარება.

დოკუმენტაციის თანახმად, ისტორიულად, გომისმთა აჭარლებისა და გურულების ალპური მეჯოგეობის საზაფხულო სადგომს - იაილას წარმოადგენს; თუმცა, გასულ საუკუნეში მას სარეკრეაციო-სააგარაკე ფუნქციებიც შეემატა. ეს გარდაქმნა აისახა გომისმთის ფუნქციურ-სივრცით ორგანიზებაში - მისი დასავლეთი ნაწილი აჭარელი მემთეურების, მეჯოგეების საკარმიდამო ნაკვეთებითაა დაკავებული - ორსართულიანი, ტრადიციული შიდაგეგმარების ხის სახლებით (რომელთა ნაწილი შეიძლება ჩაითვალოს არქიტექტურული ძეგლის ნიშნის მქონე ობიექტებად, თუმცა, ასეთებად აღრიცხული არ არის); აღმოსავლეთის ნაწილი კი სეზონური მოაგარაკეების ტერიტორიას მიეკუთვნება. განაშენიანების სივრცითი წყობა არაერთგავაროვანია - ხაზობრივ თუ ჯგუფურ განაშენიანებასთან ერთად, გვხვდება სახლების სრულიად უსისტემო, დისპერსულად გაბნეულად განლაგების მაგალითები. გომისმთის ტურისტული (საკურორტო) სეზონი იწყება შუა ივნისში და მთავრდება სექტემბრის ბოლოსთვის. სხვა დროს მოსახლეობა ფაქტობრივად არ რჩება - რამდენიმე ადამიანის გარდა. წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, ამ ეტაპზე, ტოპოგრაფიულ რუკაზე ფიქსირდება 1653 საცხოვრებელი შენობა, ხოლო საკურორტო სეზონის პიკის დროს დამსვენებელთა რაოდენობა 10 000 ადამიანამდე აღწევს. დოკუმენტაციის თანახმად, ზაფხულობით, გომისმთის სასოფლო-სამეურნეო რესურსებით (ალპური საძოვრებით) საუკუნეების განმავლობაში, ძირითადად, სარგებლობს აჭარის მოსახლეობა - შუახვევის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხაბელაშვილებიდან.

დოკუმენტაციის თანახმად, საინჟინრო-ტექნიკური ინფრასტრუქტურა წარმოდგენილია მოწყვლადი ელექტროქსელით, ქსელური სატელეფონო კავშირის ანძით, გაუმართავი წყალმომარაგების ფრაგმენტული სისტემითა და ქუჩა-გზების არანორმატიული, მათ შორის, სტიქიურად ტრასირებული, სისტემით. ელექტროენერგიით მარაგდება დასახლების მცირე ნაწილი, სამეურნეო და სანიაღვრე კანალიზაციის სისტემები არ არსებობს; ასევე არ არსებობს გაზომომარაგების ქსელი.

დოკუმენტის თანახმად, საკვლევ ტერიტორიაზე არ არსებობს ცენტრალური წყალმომარაგების სისტემა. წყლით მოსარგებლებს წარმოადგენს ადგილობრივი მოსახლეობა, დამსვენებლები, სასტუმროები და დასასვენებელი სახლები, კვების ობიექტები და სხვა, რომლებიც სასმელად და საკვების მოსამზადებლად იყენებენ სავაჭრო ქსელში შეძენილ, ბოთლებში ჩამოსხმულ წყალსაც, თუმცა სასმელად და სამეურნეოდ

ძირითადად გამოყენებულია ინდივიდუალურად მოწყობილი ჭები და ჭაბურღილები. დოკუმენტაციის თანახმად, ჩატარებული ანგარიშით, დღევანდელი მდგომარეობით, გომისმთის ძირითადი მოსახლეობასა და დამსვენებლებისათვის (1653 საცხოვრებელი შენობა*4=6612 ადამიანი) საჭიროა 1190 მ3 დღე/ღამეში წყალი: $Q=6612*180/1000=1190$ მ3 დღე/ღამეში. ხოლო კურორტის პიკური დატვირთვის დროს, დაახლოებით 10000 ადამიანის შემთხვევაში საჭიროა 1800 მ3 დღე/ღამეში წყალი: $Q=10000*180/1000=1800$ მ3 დღე/ღამეში. აქვე გასათვალისწინებელია სახანძრო ჰიდრანტების მოწყობა. (წყლის ხარჯი 10 ლ/წმ. ამჟამად კურორტ გომისმთაზე, ზღვის დონიდან 2034 მ ნიშნულზე მდებარეობს 250 მ3-ტევადობის რეზერვუარი და სადარაჯო-საქლორატორო შენობა, (რომელიც არ ფუნქციონირებს) რაც არ აკმაყოფილებს კურორტის წყლით მომარაგებას. წინა წლებში ჩატარებული კვლევების შედეგად არსებობს მოსაზრება: უახლოეს მდინარესთან X-264670; Y-4635727 უნდა მოეწყოს სატუმბო სადგური, საიდანაც წყალი დაახლოებით 1200 მ. სიგრძის მილით გადაიქაჩება 500 მ3 ტევადობის რეზერვუარში. რეზერვუარი მოეწყობა ზღვის დონიდან 2130 მ. სიმაღლეზე, კოორდინატებით X-265328; Y-4634689 საიდანაც წყალი თვითდენით მიეწოდება კურორტის მთლიან დასახლებას.

ტერიტორიაზე არ ფუნქციონირებს საკანალიზაციო კოლექტორი, სამეურნეო-ფეკალური მასების შეგროვება ხდება საასენიზაციო ორმოებში, რომელთა დიდი ნაწილი მოწყობილია სამშენებლო და სანიტარიული წესებისა და ნორმების უხეში დარღვევით, რის გამოც ძალზედ მაღალია ნიადაგის, გრუნტის წყლებისა და აქედან გამომდინარე ჭების და ჭაბურღილების წყლის დაბინძურების რისკი. საპროექტო საკანალიზაციო ქსელი რამოდენიმე ადგილზე უნდა დაუერთდეს ახლომდებარე ხევეებში მოსაწყობ კანალიზაციის ბიოლოგიურ გამწმენდ ნაგებობებს. საპროექტო ტერიტორიის გარკვეულ მონაკვეთებში საჭიროა კანალიზაციის სატუმბო სადგურების მოწყობა. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი გამწმენდი ნაგებობების ადგილმდებარეობის სწორად შერჩევა.

რაც შეეხება სანიაღვრე სისტემას, დოკუმენტის თანახმად, კურორტის მთელ ტერიტორიაზე ჩამოყალიბებულია ბუნებრივი არხები და ხევეები. საპროექტო არეალში საჭიროა ფერდზე არსებული ქუჩების ზედა ნიშნულებიდანვე იქნას გათვალისწინებული ნიაღვარმიმღები თუჯის ცხაურებიანი კამერების და არხების მოწყობა, რომლებიც დაუერთდება გზებზე მოსაწყობ წყალშემკრებ მთავარ კოლექტორებს. კოლექტორებიდან მოხდეს წყლის გადაყვანა მდინარეებისა და ხევეების კალაპოტისაკენ. წყალსადენის, წყალარინებისა და სანიაღვრე სისტემების მიღები გრუნტში ჩაიდება ზემოთ მოყვანილი ნორმის მიხედვით. მათი ექსპლუატაციის ვადაა 50 წელი.

საკურორტო ზოლში არ იყო ცნობილი თუმანოვის წყლის სამკურნალო ღირებულებების შესახებ და შესაბამისად არ არსებობს სათანადოდ მოწყობილი საშხაპე და აბაზანები, ან საზოგადოებრივი ტუალეტი, რომელიც დააკმაყოფილებს სანიტარულ მოთხოვნებს.

წყალმომარაგებისა და კანალიზაციის გამართული სისტემა გადამწყვეტია კურორტის სანიტარული უზენებლობის, დამსვენებელთა კომფორტის, ხანძარსაწინააღმდეგო ქმედებების, სამშენებლო აქტივობისა და გარემოს დაცვის თვალსაზრისით. სისტემის განვითარების განხორციელება გასააზრებელია ადგილობრივი რესურსებისა და მოხმარების სტანდარტების ეტაპობრივი ზრდის გათვალისწინებით - წყლის დამატებითი წყაროების მოძიება, მათი ჯამური დებეტის განსაზღვრა, ცენტრალური და ლოკალური კანალიზაციის ელემენტების შეხამების მიზანშეწონილობის შეფასება და შესაძლებლობა, სამშენებლო და სახანძრო საჭიროებისათვის ტექნიკური წყლის რეზერვუარ(ებ)ისა და ჰიდრანტების ქსელის მოწყობა და ა.შ.;

რაც შეეხება, ნარჩენების მართვას, დოკუმენტის თანახმად, ზამთრის პერიოდში, დამსვენებლების არარსებობისა და გზების ჩაკეტვის გამო კურორტს ნარჩენების გატანის სერვისი აღარ მიეწოდება. ეს აუცილებელი გახდება, თუ გომისმთა ზამთრის კურორტიც გახდება. ასევე, გადავსებული კონტეინერებისა და მოსახლეობის დაუდევრობის გამო, გომისმთის ტერიტორიაზე ფიქსირდება უკანონო ნაგავსაყრელები.

დოკუმენტაციის თანახმად, არსებული ელექტროგადამცემი ხაზი გაყვანილია აჭარიდან, რაც, ელ. სისტემის მდგრადი ექსპლუატაციის თვალსაზრისით, ბევრ პრობლემას ქმნის, განსაკუთრებით ზამთრის პერიოდში. იმ შემთხვევაში, თუ კურორტი გადავა ზამთრის სეზონში ფუნქციონირებაზე, ამაჟამად მიწოდებული ელექტროენერგია - მნიშვნელოვნად გასაზრდელი იქნება. ეს შესაძლებელია ადრე არსებული ელ. გადამცემი ხაზის - ბჟუჟჰესი - გომისმთა რეაბილიტაციის მეშვეობით, რაც კურორტს ენერგეტიკულ დამოუკიდებლობას შესძენს. კონკრეტული უბნების იმ ნაწილში, სადაც ვერ ხერხდება სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მოწყობა (რელიეფიდან გამომდინარე), შესაძლებელია 2-3მ სიგანის კეთილმოწყობილი საფეხმავლო ბილიკების ან ქუჩა-კიბეების გაყვანა. აღნიშნული უნდა დამუშავდეს ტერიტორიის დეტალური ტოპო-ანალიზის შედეგად. დოკუმენტაციის თანახმად, გომისმთის განაშენიანების გეგმის კონცეფცია, შესაძლებელია მოიცავდეს ტურისტული მნიშვნელობის ველო-ბილიკს (Trail), რომელიც გააერთიანებს ძირითადი მიზიდულობის არეალებს. გომისმთის ლანდშაფტური პროფილიდან გამომდინარე, აღნიშნული ველომარშრუტი სწორად უნდა იქნეს შერჩეული. საშუალო დახრილობა, რომლის დაძლევისაც ველოსიპედი ახერხებს არის 6%, ხოლო მოკლე მონაკვეთებში დასაშვები ზღვარი შეადგენს 10% -ს.

გომისმთის ენერგოუზრუნველყოფის თვალსაზრისით, აღნიშნულია „მწვანე“ ენერგორესურსების, როგორცაა მზისა და ქარის ენერჯის გამოყენების საკითხი. ენერჯის ამ სახეობების გამოყენებას გომისმთაზე ხელს უწყობს როგორც ქარის ძლიერი ნაკადები, ისე ათვისებული ფერდობების დიდი ნაწილის სამხრეთის ან სამხრეთ-დასავლეთის ექსპოზიცია. რაც შეეხება ბიოგაზის წარმოება-გამოყენებას, ამ მიმართულების განვითარება მიზანშეწონილია გომისმთის მხოლოდ იმ ნაწილში, სადაც მეცხოველეობით დაკავებული შინამეურნეოები სახლობენ. დოკუმენტაციის თანახმად, ასეთი მიდგომა ხელს შეუწყობს გომისმთის ბუნებრივი გარემოს გაჯანსაღებას, რადგან დღეს ჭარბი ნაკელი ღელეებში ჩაედინება და ზიანს აყენებს გრუნტის წყლებს.

გარდა გომისმთის ენერგოუზრუნველყოფის ზემოთმოყვანილი საშუალო- და გრძელვადიანი კონცეფტური წინადადებისა, მოცემულია ასევე მოკლევადიანი, ოპერატიული წინადადება - თხევადი გაზის რეზერვუარის მოწყობის თაობაზე. გომისმთაში გაზომარაგების ქსელის მშენებლობა მეტად პრობლემურია. საყოფაცხოვრებო საჭიროებისთვის თხევადი გაზის მიწოდება შეიძლება განხორციელდეს გაზის რეზერვუარის მოწყობის გზით. დოკუმენტაციის თანახმად აღნიშნული გადაწყვეტა აღკვეთს საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის ხის მერქნის უკანონო გამოყენების შემთხვევებს.

კონცეფციაში მოცემულია გეგმით წარმოდგენილ არეალში განსახორციელებელი ღონისძიებები. აღნიშნულია, რომ საჭიროა ქსელური ინფრასტრუქტურის, წყალსადენ-კანალიზაციის განვითარება, რაც დაკავშირებულია კონცეფციით განსაზღვრული და დაგეგმილი პროექტების მშენებლობასთან და შემდგომ განვითარებასთან.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, გომისმთის მდგრადი ქალაქთმშენებლობითი განვითარება რამდენიმე ფუნქციურ პრინციპს ეყრდნობა, მათ შორის მოსახლეობის უსაფრთხოების პრიორიტეტი, უწინარესად, სტიქიური მოვლენების (ბუნებრივი რისკების) გეგმარებითი ხერხებით პრევენცია და შედეგების შერბილება, ანთროპოგენური რისკების სრული პრევენცია და მუდმივი კონტროლი, გარემოსდაცვითი შეზღუდვების გათვალისწინება, სასმელი წყლით ყველა მომხმარებლის უწყვეტი უზრუნველყოფა, წყლის ხარისხის კონტროლი და წყაროების სანიტარიული დაცვის ზონების დადგენა-ადმინისტრირება, სამეურნეო-ფეკალური კანალიზაციის მოქნილი, ადგილობრივ პირობებზე მორგებული სისტემის შეთავაზება, საშუალოვადიან პერსპექტივაში, გომისმთის ზამთრის კურორტად გადაქცევის გათვალისწინება;

სკოპინგის განცხადების თანახმად, სტრატეგიული დოკუმენტი მომზადდება „ჩვენი სამყაროს გარდაქმნა: 2030 წლის დღის წესრიგი მდგრადი განვითარებისათვის“ მიზანი 11-ის შესაბამისად: ქალაქებისა და დასახლებების ინკლუზიური, უსაფრთხო და მდგრადი განვითარება; - ბუნებრივი და ადამიანის მიერ სახეცვლილი გარემოს, სარეკრეაციო, ტურისტული, სატრანსპორტო და საინჟინრო ინფრასტრუქტურის ჰარმონიული განვითარება; - მწვანე ეკონომიკის მიდგომები; - ინვესტიციების მოზიდვის, მოსახლეობის დასაქმებისა და კონკურენტუნარიანობის გაზრდის წინაპირობების მიზნით, საერთაშორისო პრაქტიკაში დანერგილი, თანამედროვე მიდგომებისა და გადაწყვეტების გამოყენება; თანამონაწილეობითი დაგეგმვის მიდგომის გამოყენება“.

სტრატეგიული დოკუმენტის პროექტის თანახმად, დაბა გომისმთის ტერიტორიაზე დგინდება შემდეგი ფუნქციური ზონები:

- ა) საცხოვრებელი ზონა (სზ);
 - ბ) შერეული ზონა (შზ);
- ასევე, შემდეგი ფუნქციური ქვეზონები:**

- ა) სასოფლო-სამოსახლო ზონა (შზ-1)

არასამშენებლო ტერიტორიებია:

- ა) ლანდშაფტური ტერიტორია;
- ბ) სატყეო ტერიტორია.

რაც შეეხება, სოციალურ და სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის ტერიტორიებს, დაბა გომისმთის ტერიტორიაზე გამოიყოფა:

- ა) საზოგადოებრივი სარგებლობის ტერიტორიები;
- ბ) საზოგადოებრივი სარგებლობის ობიექტები;
- გ) საინჟინრო ინფრასტრუქტურის ტერიტორია;
- დ) ზელოვალური სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის ტერიტორია;
- ე) ლოკალური ტრანსპორტის ტერიტორია და მთავარი ქუჩები;
- ვ) სპორტული და სათამაშო მოედნები;
- ზ) საჰაერო ტრანსპორტის ტერიტორია;

დაბა გომისმთის ტერიტორიაზე გამოიყოფა შემდეგი გარემოსდამცავი ზონები: 1) სანიტარიული დაცვის I (მკაცრი) ზონა - მოიცავს სუბალპური ბუჩქნარებითა და მაღალ ბალახეულობით თუმანოვის წყაროს ბუნებრივ გამოსასვლელს.

გომისმთაში სამთო-სათხილამურო არელების მოწყობა უკავშირდება ამ კურორტის სამომავლო პერსპექტივას განავითაროს ზამთრის სეზონისათვის აუცილებელი

მომსახურება. საკვლევ-სადიებო სამუშაოების შედეგად დადგინდა, რომ საკვლევ არეალში შესაძლებელია მხოლოდ შეზღუდული მახასიათებლების სათხილამურო და საციგაო ტრასების მოწყობა, სეზონური ბიგელის ამწის სისტემის გამოყენებით. უფრო მაღალი კლასის სამთო-სათხილამურო ტრასების მოწყობა შეთავაზებულია საკვლევ არეალის გარეთ.

- ა) დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმით გასათვალისწინებელი ქალაქგეგმარებითი ჩარევების/გადაწყვეტების განხორციელება;
- ბ) ნულოვანი ვარიანტი - განაშენიანების გეგმით გასათვალისწინებელი ჩარევების განუხორციელებლობა.

გარდა ამ ალტერნატივებისა, აგრეთვე განხილულია ზამთრის ტურიზმის განვითარების შესაძლებლობაც, რაც მოითხოვს დამატებით შესწავლას. აქ იკვეთება ორი ალტერნატივა:

- ა1) ვარიანტი - ზამთრის ტურიზმის განვითარება;
- ბ1) ვარიანტი ნულოვანი ვარიანტი - ზამთრის ტურიზმზე უარის თქმა.

სკოპინგის განცხადების თანახმად, გომისმთას, ისევე როგორც ჯვარიმინდორს ზამთრის ტურიზმის განვითარების პოტენციალიც გააჩნია, რაშიც მოიაზრება თხილამურებით სრიალის ისეთი სახეობა, რომელიც გაუკვალავ თოვლზე სრიალს გულისხმობს, საქართველოში რამდენიმე წელია შემოვიდა ე.წ. "freeride" - ის სახეობა, ჯერჯერობით ცოტა მიმდევარი ყავს, თუმცა საერთაშორისო ზამთრის ტურიზმის განვითარების კუთხით უდაოდ მნიშვნელოვანია.

სტრატეგიული დოკუმენტი მოიცავს სამ შესაძლო ალტერნატივას:

ალტერნატივა A გომისმთის ზოგიერთ არეალში წლის ორ საკურორტო სეზონზე - ზაფხულსა და ზამთარზე - მოსარგები გეგმარებისა და კონკრეტული ობიექტების ორსეზონური თავსებადობა. მაგალითად, ასეთ არეალს წარმოადგენს ტურისტული კლასტერი საკვლევ არეალის ჩრდილო-დასავლეთით. ამ ამოცანის გადაწყვეტა სავსებით შესაძლებელია. უფრო რთულ საპროექტო ამოცანას წარმოადგენს სამთო-სათხილამურო ტრასები #4 და #5 გატარება არსებულ განაშენიანებაში, სავარაუდოდ, სათხილამურო „ხიდის“ მოწყობით. ზემოხსენებული გენერალური სქემით გათვალისწინებული გრძელი სათხილამურო ტრასები #1,3,6,10,11, ან მათი ნაწილები სცდება საკვლევ არეალს; **ამასთან, გასათვალისწინებელია, რომ ამ ტრასებისათვის გამოსაყოფი ტერიტორიები ტყის ტერიტორიას ეკუთვნის.** რაც შეეხება ტრასებს #18,19,20, დეტალური კვლევის შედეგად, მათი მახასიათებლების გამო ისინი არ იქნა ჩართული გენერალურ სქემაში.

ალტერნატივა B. ეს ალტერნატივა ეფუძნება იმ პოსტულატს, რომ გომისმთის ზამთრის სასპორტო-სარეკრეაციო რესურსები გასააზრებელია არა მაღალი კლასის სამთო-სათხილამურო ცენტრად განვითარების ფორმატში, არამედ როგორც კლიმატური კურორტის ზამთრის პერიოდში ფუნქციური დივერსიფიცირების შესაძლებლობის გამოყენება. ამ მიმართულებით ჩატარებულმა ექსპრეს-კვლევამ გამოავლინა, რომ ასეთი, შედარებით დაბალი კლასის სამთო-სათხილამურო კურორტები მრავლადაა ევროპის ტურისტულ რუკაზე. დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის (კონცეფცია) კვლევის დროს განხილულ იქნა იმ ქვეყნების მაგალითები, რომელთა სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა საქართველოსათვის მეტ-ნაკლებად ანალოგიურია - ბულგარეთი და უკრაინა.

ალტერნატივა C. ამ ალტერნატივის მიხედვით, საავტომობილო მოძრაობისთვის ჩაკეტილ ზამთრის პერიოდში, გომისმთას შეიძლება ესტუმრონ მხოლოდ საკუთარი ინიციატივით მოქმედი და სათანადო ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვილი ზამთრის სპორტის ექსტრემული სახეობების მოყვარულები. ამიტომ, ეს ალტერნატივა არ გულისხმობს გომისმთაში სამთო-სათხილამურო სპორტისთვის სპეციალური ინფრასტრუქტურის მოწყობას და მართვას.

დოკუმენტაციის თანახმად, ღონისძიებების განხორციელების შემთხვევაში ზაფხულის პერიოდის განმავლობაში შესაძლებელია 18-20,000 ადამიანის მიღება (საშუალო დარჩენის ხანგრძლივობა 5 დღე), ხოლო ზამთრის პერიოდში შესაძლებელია 15,000 სტუმრის მომსახურება, დარჩენის საშუალო ხანგრძლივობა 3 დღე.

სკოპინგის განცხადებაში მიმოხილულია ის გარემოსდაცვითი საკითხები, რომლებიც აქტუალური შეიძლება გახდეს დაბის ინფრასტრუქტურული განვითარების შემთხვევაში:

გომისმთის სუბალპური სარტყლის მოწყვლად ჰაბიტატებში, ფლორისა და ფაუნის გლობალური წითელი ნუსხის, კავკასიის წითელი ნუსხისა და საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობებზე ზემოქმედება სავარაუდოდ მოსალოდნელია; დაგეგმარების განსახორციელებლად, მშენებლობის ეტაპზე მოხდება ნიადაგის ზედა ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, შესაბამისი დასაწყობება და აღდგენა კანონმდებლობის და საუკეთესო პრაქტიკის მოთხოვნების მიხედვით. მშენებლობის დროს ნიადაგის ეროზიის საკითხს განსაკუთრებული ყურადღება და ღონისძიებების გატარება დასჭირდება. ტერიტორიისთვის ზამთრის პერიოდში მნიშვნელოვან საკითხს წარმოადგენს ზვავების მართვა, საპროექტო კვლევის ფარგლებში გამოვლინდა 11 ზვავსაშიში კერა, რომელიც მოითხოვს შესაბამის სამოქმედო გეგმას; გეოლოგიური საფრთხეებიდან კურორტ გომისმთას ყველაზე მეტ საფრთხეს უქმნის ღვარცოფული, ეროზიული და მეწყრული პროცესები, ასევე ლოკალურ უბნებზე ქვათაცვენა/კლდეზვავური პროცესების პერიოდული გააქტიურება; კურორტის განვითარებას მოჰყვება წყლის რესურსებზე მოთხოვნის ზრდა. შესაძლებელია ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლის წყაროების გამოყენება კურორტის წყლით მომარაგებისათვის; გეგმის განხორციელების დროს მოხდება ბუნებრივი რესურსების, როგორცაა მიწა (არა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების), წყალი (მათ შორის მინერალური წყლები), სამშენებლო მასალები (ხე-ტყე) და ენერჯის (ელ. ენერჯია, საწვავი) გამოყენება; აღნიშნულ ბუნებრივ რესურსებზე ზემოქმედების უფრო მაღალი ხარისხი იქნება მშენებლობის ეტაპზე. ოპერირების ეტაპზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება იქნება წყლის რესურსებზე. ახალი დასახლება გამოიწვევს ნარჩენების წარმოქმნას, რაც თავისთავად მოითხოვს მათ მართვას: შეგროვებას, გატანას და განთავსებას. რაც შეეხება ჩამდინარე წყლებს, კურორტის განვითარებასთან ერთად გაიზრდება ჩამდინარე წყლების რაოდენობა, შესაბამისად, საჭიროა მოეწყოს შესაბამისი გამწმენდი სისტემა; კურორტის განვითარების გეგმის შესაბამისად უნდა შემუშავდეს ელექტროენერჯით მომარაგების სქემა, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება განახლებადი ენერჯის (მზის და ქარის) გამოყენება. დოკუმენტაციის თანახმად, დაგეგმარებით გათვალისწინებული საქმიანობები არ გამოიწვევს სახიფათო, ტოქსიკურ ან მავნე ნივთიერებების გაფრქვევებს ჰაერში, თუმცა, მშენებლობის ეტაპზე გარკვეული ზემოქმედება იქნება მიმდებარე ტერიტორიაზე სატვირთო/სატრანსპორტო და სამშენებლო ტრანსპორტის მოძრაობით ან მუშაობით გამოწვეული;

აღნიშნულია, რომ დეტალური საბაზისო კვლევებისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს: ა) გეოლოგიური პროცესების აქტივაციის საფრთხეს (მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპები); ბ) ზვავების აქტივაციის საფრთხეს (კურორტის მშენებლობის და

ექსპლუატაციის პერიოდში (ზამთარში)); გ) გეოდინამიკური პროცესებს და მასთან დაკავშირებულ უსაფრთხოებას (მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპები).

დოკუმენტში განხილულია კონტრიშისა და ქობულეთის დაცული ტერიტორიები, მტირალას ეროვნული პარკი, პონტოს მუხის ადკვეთილი. ასევე აღნიშნულია, რომ დაბა გომისმთის საპროექტო ტერიტორია ექცევა გურიის გეგმარებითი დაცული ტერიტორიების არეალში.

დოკუმენტის თანახმად, ალტერნატივების განხილვა მოხდება სამ დონეზე - სტრატეგიული, გეგმარებისა და კონკრეტული საქმიანობების. დარგების ინდიკატორული შეფასება მოხდება მატრიცით. აღნიშნული ალტერნატივები მოცემულია ცხრილების სახით. დოკუმენტის თანახმად, გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების ან შერბილების ღონისძიებების აღწერა წარმოდგენილი იქნება გარემოსდაცვითი მართვის გეგმის და გარემოსდაცვითი ღონისძიებების პროგრამის ფორმატით.

ზოგადი საბაზისო კვლევები წარმოდგენილი იქნება შემდეგი სახით: ბიომრავალფეროვნება: ლანდშაფტი (ჰაბიტატები, ფლორა და ფაუნა); ნიადაგები; წყალი; კლიმატური ფაქტორები და კლიმატის ცვლილება; ძირითადი ბუნებრივი და კულტურული ფასეულებები; მატერიალური აქტივები; გეოსაფრთხეები; ანთროპოგენური ფაქტორები; ადამიანის ჯანმრთელობა; სხვა იდენტიფიცირებული ფაქტორები.

დოკუმენტის თანახმად, სკოპინგის ეტაპისთვის იდენტიფიცირებული იქნა რიგი სტრატეგიული დოკუმენტებისა, რომლებთან თანხვედრაც განხილული იქნება სგმ-ის ანგარიშის მომზადების ეტაპზე.

დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის სგმ-ის სკოპინგის განცხადება და თანდართული დოკუმენტაცია განხილვის მიზნით გაეგზავნა სსიპ საქართველოს ტურიზმის ეროვნულ ადმინისტრაციას და სსიპ წიაღის ეროვნულ სააგენტოს. საზოგადოების მხრიდან სტრატეგიული დოკუმენტის თაობაზე ან/და სკოპინგის განცხადებაზე წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები სამინისტროში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სგმ-ს ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი

ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **სგმ-ის ანგარიში** უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ 26-ე მუხლით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **სგმ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის განცხადებაში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია;
3. **სგმ-ის ანგარიშში** უნდა აისახოს სკოპინგის განცხადებით გათვალისწინებული შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისთვის საჭირო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია;
4. **სგმ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს სტრატეგიული დოკუმენტისთვის საკვანძო გარემოსდაცვითი საკითხები და სგმ-ის პროცესში შესწავლილი ზემოქმედებები;
5. **სგმ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს განაშენიანების გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელების საანგარიშო პერიოდი, მათ

შორის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ დანართებით გათვალისწინებული იმ საქმიანობების, რომელთა განხორციელებაც იგეგმება სტრატეგიული დოკუმენტის ფარგლებში;

6. **სგშ-ის ანგარიშში** აისახოს ლანდშაფტის მნიშვნელოვანი ან დამახასიათებელი თვისებების კონსერვაციისა და შენარჩუნების საკითხები, მათ შორის ტერიტორიის სამომავლო განვითარების ადაპტირება არსებულ ბუნებრივ და სახეცვლილ ლანდშაფტთან. განხილულ იქნეს საპროექტო ტერიტორიაზე თითოეული ზონისთვის ზოგადი, საერთო კონცეფციის (ერთიანი იერსახე) საკითხი და თითოეული ზონისთვის განსაზღვრულ იქნეს არქიტექტურული კონცეფცია (მათ შორის შენობა-ნაგებობების სამშენებლო მასალები, ფორმები, ფერები, ზომები).
7. **სგშ-ის ანგარიშში** დეტალურად უნდა იყოს აღწერილი საპროექტო ტერიტორიაზე წყალმომარაგებისა და ასევე ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები (ასევე გამწმენდი ნაგებობის ტიპი, ეფექტურობა, განთავსების სავარაუდო ადგილმდებარეობა და ალტერნატივები);
8. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა იყოს მოცემული გეგმის განხორციელების შემთხვევაში ყველა შესაძლო დაბინძურების შემარბილებელი ღონისძიება.
9. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა შეფასდეს გეგმის სხვადასხვა სექტორულ და მულტისექტორულ სტრატეგიულ დოკუმენტთან კავშირი;
10. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა აისახოს პოტენციური ტურისტული მარშრუტები (მათ შორის ტურისტული მნიშვნელობის ველო-ბილიკის (Trail) ინსფრასტრუქტურის თაობაზე ინფორმაცია) და ბილიკები, ასევე განისაზღვროს ტურისტული აქტივობების ლიმიტები/პირობები.
11. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს საზოგადოების ინფორმირებისა და მონაწილეობის შესახებ ინფორმაცია, თარიღების, განხილული საკითხებისა და სტრატეგიული დოკუმენტის მომზადების პროცესში მიღებული შენიშვნების გათვალისწინების შესახებ;
12. **სგშ-ის ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია შემოთავაზებული ხედვების განხორციელების შემთხვევაში, მოსახსნელი ნიადაგის ფართობისა და მოცულობის თაობაზე;
13. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს საპროექტო ტერიტორიებზე ბიომრავალფეროვნების აღწერას, სტრატეგიული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების შედეგად ზემოქმედების ხარისხს და შესაბამის შემარბილებელ ღონისძიებებს.
14. **სგშ ანგარიშში** წარმოდგენილი უნდა იქნეს ინფორმაცია დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული პროექტების მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე ატმოსფერულ ჰაერზე და გარემოს სხვა კომპონენტებზე შესაძლო ზემოქმედების შესახებ;
15. **სგშ-ის ანგარიშში** ცალკე თავი უნდა დაეთმოს ალტერნატივების მიმოხილვას, მათ ანალიზსა და შეფასებას;
16. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა აისახოს ინფორმაცია ტურიზმის განვითარებისა და ტურისტული ნაკადის ზრდის გათვალისწინებით, გარემოზე ზემოქმედების შესახებ;
17. **სგშ-ის ანგარიშში** უნდა მოიცავდეს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების მონიტორინგთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, სადაც ასევე აისახება გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები;
18. **სგშ-ის ანგარიშში** შეფასდეს იდენტიფიცირებულ ეკოსისტემურ სერვისებზე გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების ზემოქმედება.

19. სგშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების ადგილის და აღნიშნული დოკუმენტით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელებისათვის შერჩეული ტერიტორიების shp ფაილები;
20. სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს იმ ღონისძიებების ჩამონათვალი, რომელიც დაგეგმილია სტრატეგიული დოკუმენტის განხორციელების შემთხვევაში შესაძლო უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილებისა და კომპენსირებისათვის;
21. დაბა (კურორტ) გომისმთის ზამთრის კურორტად განვითარების ხედვასთან დაკავშირებით, განხილულ იქნას კურორტ ბახმაროსა და სათხილამურო კურორტ გოდერძისთან ერთად ერთიან ჭრილში.
22. სგშ-ის ანგარიშში ასახული უნდა იყოს მონაცემები იმ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებთან დაკავშირებით, რომლის ათვისებაც საჭირო იქნება პროექტის ფარგლებში. ასევე ასახული იყოს მონაცემები „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებულ ტექნიკურ რეგლამენტს დაქვემდებარებული ფართობების და ამ ფართობებთან დაკავშირებით გასატარებელი ღონისძიებების შესახებ.
23. სგშ-ის ანგარიშში მიეთითოს გამოყენებული ლიტერატურის/წყაროს ნუსხა.

სგშ-ს ანგარიშის მომზადებისას გასათვალისწინებელია შემდეგი ინფორმაცია:

- დოკუმენტი საჭიროებს სტილისტურად გასწორებას და შინაარსობრივი ნაწილის გადამუშავებას (მაგ: გაურკვეველია რა იგულისხმება „ძუძუმწოვრების მოსახლეობის აღდგენაში“. სავარაუდოდ, საუბარია იქ არსებულ/მოზინადრე ძუძუმწოვართა პოპულაციების აღდგენაზე. ასევე, გასასწორებელია 2.1.2.2.9 ქვეთავის სახელწოდება „ბიოტოპები და ხეები ჰაბიტატები“ შემდეგნაირად: „ბიოტოპები, მცენარეული საფარი და ჰაბიტატები“. გასასწორებელია „ტყეების ბუნებრივ განახლებაზე ხელშეწყობა“ შემდეგნაირად: „ტყეების ბუნებრივი განახლების ხელშეწყობა“. ფრაზა „ეკო-დერეფნების მოწყობა“ საჭიროა შეიცვალოს, მაგალითად შემდეგნაირად: „ეკო-დერეფნების არსებობის უზრუნველყოფა“. საჭიროა „წითელი წიგნი“ შეიცვალოს „საქართველოს წითელის ნუსხით“ და ა.შ.) დოკუმენტში მოცემული რეკომენდაციები, ხშირ შემთხვევაში არ არის შესაბამისობაში შემდგომში ჩაშლილ ქმედებებთან, მაგალითად: გაურკვეველია რას გულისხმობს მეორე პუნქტის ქმედება ზურმუხტის ქსელის ჰაბიტატებთან დაკავშირებით; აქვე, მესამე პუნქტში, ნათქვამია რომ „მიაღწევისათვის გახდეს სავალდებულო კენკროვნების, განსაკუთრებით საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობის ალპური მოცხარის მოშენება, რომელსაც სამკურნალო ღირებულებაც გააჩნია და რომლის პოპულაციური რიცხოვნება ძალიან მცირდება“, თუმცა არ არის მოცემული: შესაბამისი, მათ შორის სამართლებრივი დასაბუთება, აღნიშნულის საჭიროების შესახებ, არ არის მოცემული და გაანალიზებული რა ინფორმაციაზე დაყრდნობით მოხდა აღნიშნული ჩანაწერის გაკეთება; კანონმდებლობაში ცვლილებების/დამატებების შეტანის საჭიროების თაობაზე და ა.შ.

- ინფრასტრუქტურული საქმიანობების ალტერნატივების შერჩევასა, საჭიროა გათვალისწინებულ იქნეს ბიომრავალფეროვნებაზე ზემოქმედების საკითხიც.
- კონკრეტული საქმიანობების დაგეგმვისას გათვალისწინებულ იქნას, რომ ტერიტორიის ნაწილი ემთხვევა ფრინველთათვის მნიშვნელოვან ტერიტორიას (IBA - Adjara-imereti ridge ge015).
- სგშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს დაბა (კურორტ) გომისმთის ტერიტორიაზე წლის განმავლობაში გაბატონებული ქარების მიმართულების დიაგრამა (ქართა ვარდი);
- წარმოდგენილ იქნეს დაბა (კურორტ) გომისმთის განაშენიანების ძველი საზღვრები (საზღვრის კოორდინატები ცხრილის სახით), ასევე მისი დაზუსტებული განახლებული საზღვრები შესაბამისი კოორდინატებით, როგორც ეს მითითებულია „კურორტ ბახმაროს სანიტარიული დაცვის ზონები“-ს დოკუმენტში, რომელიც წარმოდგენილ მასალებში მოყვანილია როგორც მაგალითი;
- „თუმანოვის წყაროს“ ადგილმდებარეობის დაზუსტებული GPS კოორდინატები (ტ.1, გვ.35, ქვეთავი 2.2. ბუნებრივი წყაროები), ასევე ამ და სხვა წყაროების სანიტარიული დაცვის (მათ შორის მკაცრი დაცვის) ზონები;
- კურორტ დაბა (კურორტ) გომისმთის სანიტარიული დაცვის პირველ, მეორე და მესამე ზონების საზღვრების კოორდინატები ცხრილების სახით, რადგან სანიტარიული დაცვის ზონის საზღვრების დაფიქსირება სასაზღვრო ნიშნულებით შესაბამისი კოორდინატების გარეშე პრაქტიკულად ვერ განხორციელდება;
- სანიტარიული დაცვის ზონების აღწერა (რამდენ საკოორდინაციო წერტილს მოიცავს თითოეული სანიტარიული დაცვის ზონა, სად და რომელი კოორდინატებიდან იწყება, საით მიემართება და რა მანძილზე ვრცელდება, კვეთს თუ არა რაიმე ინფრასტრუქტურულ ან/და სხვა ობიექტებს, მდინარეს, ხევებს და სხვა. მაგალითისთვის გამოდგება ასევე „კურორტ ბახმაროს სანიტარიული დაცვის ზონები“-ს დოკუმენტი);
- დაბა (კურორტ) გომისმთის სანიტარიული დაცვის ზონებს შორის დაცილების მანძილები.
- სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილი გეოლოგიური ნაწილი სრულად უნდა იქნას ასახული სგშ-ს საბოლოო ეტაპის დოკუმენტაციაში.
- თავი 3.3-ში მოცემული სტრატეგიული დოკუმენტების ჩამონათვალი დეტალურად უნდა იყოს გაშლილი და განხილული სგშ-ს ანგარიშის მომზადების ეტაპზე.
- წარმოდგენილი მთლიანი 3082089 კვ.მ (Shp ფაილი) „სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების დადგენის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 4 აგვისტოს №299 დადგენილებით დამტკიცებული სახელმწიფო ტყის ფონდის საზღვრების მიხედვით, 32976 კვ.მ წარმოადგენს სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებულ სახელმწიფო ტყეს. კერძოდ, ოზურგეთის სატყეო უბნის შემოქმედის სატყეოს კვარტალ NN17;21;29;32;35; 37-ში. შესაბამისად, სახელმწიფო ტყის ტერიტორიაზე საქმიანობა საჭიროებს შეთანხმებას ტყის მართვის უფლების მქონე ორგანოსთან.
- ანგარიშის ის ნაწილი, რომელიც მოიცავს დაბა (კურორტ) გომისმთაზე ზვავების კვლევასა და ზამთრის სამთო-სათხილამურო ტურიზმის პოტენციალის შესწავლა/შეფასებას, თემატიკიდან გამომდინარე,

მიზანშეწონილია შეაფასოს მთის ტრასების სააგენტომ მისი კომპეტენციის ფარგლებში.

- სსიპ წიადის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, დოკუმენტით გათვალისწინებულ ტერიტორიაზე სასარგებლო წიადისეულის საბადო და წიადისარგებლობის ლიცენზიები არ ფიქსირდება.

დასკვნითი ნაწილი:

ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილი დაბა გომისმთის განაშენიანების გეგმის სგშ-ის ანგარიში სავალდებულოა მომზადდეს სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის შესაბამისად.